

Euroopa Ülemkogu

Brüssel, 25. mai 2021
(OR. en)

EUCO 5/21

CO EUR 3
CONCL 3

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Euroopa Ülemkogu erakorraline kohtumine (24. ja 25. mai 2021) – Järeldused

Delegatsioonidele edastatakse järeldused, mis Euroopa Ülemkogu võttis vastu eespool nimetatud kohtumisel.

I. COVID-19

1. Vaksineerimise tempo on kogu ELis kiirenenud ja seda tuleks hoida. Koos üldise epidemioloogilise olukorra paranemisega võimaldab see meie ühiskondade järkjärgulist taasavamist. Siiski peame jääma valvsaks viirusevariantide tekke ja leviku suhtes ning võtma vajaduse korral meetmeid. Keskkel kohal on käimasolev töö, mille eesmärk on tõhustada vaktsiinide tootmist ja tagada piisavad tarned kogu ELis.
2. Enne suve tuleks jätkata jõupingutusi koordineeritud lähenemisviisi tagamiseks. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu ELi COVIDi digitõendi osas saavutatud kokkulepet ja kutsub üles seda kiiresti rakendama. ELis vaba liikumise hõlbustamiseks kutsub ülemkogu järgmise sammuna üles vaatama juuni keskpaigaks läbi nõukogu soovitusel ELi-sisese reisimise kohta. Ülemkogu tervitab Euroopa Liitu mittehädavajalikku reisimist käsitleva nõukogu soovitusel läbivaatamist.
3. Pandeemia mõju on võimalik ohjata üksnes tervikliku ülemaailmse reageerimise teel. EL on maailma suurim COVID-19 vaktsiinide eksportija ja jätkab jõupingutusi ülemaailmse vaktsiinitootmise suutlikkuse suurendamiseks, et rahuldada ülemaailmseid vajadusi. Euroopa Ülemkogu kutsub üles tõhustama tööd, et tagada ülemaailmne võrdne juurdepääs COVID-19 vaktsiinidele, ning toetab seoses sellega COVAXi mehhanismi juhtrolli. EL ja selle liikmesriigid on võtnud kohustuse kiirendada vaktsiinide jagamist, et toetada abi vajavaid riike, eesmärgiga annetada enne aasta lõppu vähemalt 100 miljonit doosi, ning aidata arendada kohaliku tasandi tootmissuutlikkust kooskõlas ülemaailmse terviseteemalise tippkohtumise Rooma deklaratsiooniga.

II. KLIIMAMUUTUSED

4. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas oma 10.–11. detsembri 2020. aasta järeldusi. Ülemkogu tervitab kaasseadusandjate saavutatud kokkulepet kliimaseaduse suhtes.
5. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles esitama kiiresti õigusaktide paketi koos põhjaliku analüüsiga keskkonna-, majandusliku ja sotsiaalse mõju kohta liikmesriikide tasandil.
6. EL tervitab Ameerika Ühendriikide uuendatud pühendumust Pariisi kokkuleppele. EL rõhutab oma valmisolekut kasutada ära ülemaailmset hoogu ja kutsub oma rahvusvahelisi partnereid, eeskätt G20 liikmeid, üles suurendama oma ambitsioone enne Glasgows toimuvat ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 26. istungjärku.
7. Euroopa Ülemkogu pöördub selle küsimuse juurde tagasi sobival ajal pärast seda, kui komisjoni ettepanekud on esitatud.

III. VALGEVENE

8. Euroopa Ülemkogu mõistab karmilt hukka Valgevenes Minskis 23. mail 2021 aset leidnud Ryanairi lennu sundmaandumise, millega ohustati lennuohutust, ning ajakirjanik Raman Pratasevichi ja Sofia Sapega kinnipidamise Valgevene ametivõimude poolt.
9. Euroopa Ülemkogu:
 - nõuab, et Raman Pratasevich ja Sofia Sapega viivitamatult vabastataks ning tagataks nende liikumisvabadus;
 - kutsub Rahvusvahelist Tsiviillennunduse Organisatsiooni üles seda pretsedendit ja lubamatut vahejuhtumit viivitamatult uurima;
 - kutsub nõukogu üles võtma niipea kui võimalik vastu täiendavad isikute ja üksuste loetellu kandmised, tuginedes asjaomasele sanktsioonide raamistikule;

- kutsub nõukogu üles võtma vastu täiendavad sihipärased majandussanktsioonid ning kutsub kõrget esindajat ja komisjoni esitama viivitamata sellekohased ettepanekud;
- kutsub kõiki ELi lennuettevõtjaid üles vältima Valgevenest ülelendamist;
- kutsub nõukogu üles võtma vastu meetmed, mis on vajalikud, et kehtestada Valgevene lennuettevõtjatele ELi õhuruumis ülelennukeeld ning takistada selliste lennuettevõtjate käitatavate lendude pääsu ELi lennujaamadesse;
- on solidaarne Lätiga, võttes arvesse Läti diplomaatide põhjendamatu väljasaatmist.

10. Euroopa Ülemkogu jätkab selle teema käsitlemist.

IV. VENEMAA

11. Euroopa Ülemkogu pidas strateegilise mõttevahetuse Venemaa teemal.
12. Ülemkogu mõistab hukka Venemaa ebaseadusliku, provokatiivse ja kahjuliku tegevuse ELi, selle liikmesriikide ja muude riikide vastu. Ülemkogu kinnitab, et EL on ühtne ja solidaarne oma vastuseisus sellistele tegudele ning toetab oma idapartnereid.
13. Euroopa Ülemkogu väljendab oma solidaarsust Tšehhi Vabariigiga ja toetab riigi reageerimist.
14. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas oma pühendumust viiele põhimõttele, mis reguleerivad ELi poliitikat Venemaa suhtes. Ülemkogu kutsub kõrget esindajat ja komisjoni üles esitama kooskõlas nimetatud põhimõtetega poliitikavariante sisaldava aruande ELi ja Venemaa suhete kohta, pidades silmas oma kohtumist 2021. aasta juunis.
15. EL jätkab koordineerimist sarnaselt meelestatud partneritega.

V. ÜHENDKUNINGRIIK

16. Euroopa Ülemkogu tervitab ELi ja Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu jõustumist 1. mail 2021. Nimetatud leping koos väljaastumislepingu ja selle protokollidega moodustab raamistiku meie suhetele Ühendkuningriigiga. Mõlemad lepingud tuleks täielikult ja tulemuslikult rakendada ning nende haldamisstruktuurid tuleks toimivaks muuta.
17. Need kaks lepingut võimaldavad ELil luua Ühendkuningriigiga võimalikult lähedase partnerluse, tunnistades samas, et ELi mittekuuluv riik ei saa kasutada liikmega samu hüvesid ning et suhe peab alati põhinema õiguste ja kohustuste tasakaalul. Suhted Ühendkuningriigiga peaksid jääma vastastikku kasulikuks ega tohi mingil juhul kahjustada ühtse turu terviklikkust, tolliliitu ega ELi otsustusprotsessi sõltumatust. Euroopa Ülemkogu kutsub Ühendkuningriiki üles austama liikmesriikide vahelise mittediskrimineerimise põhimõtet.
18. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles jätkama jõupingutusi, et tagada lepingute täielik rakendamine, sealhulgas ELi kodanike õiguste, kalanduse ja võrdsete tingimuste valdkonnas, kasutades täiel määral lepingute kohaseid vahendeid, koordineerides seejuures pidevalt oma tegevust ja olles alalises dialoogis nõukogu ja selle ettevalmistavate organitega vastavalt väljakujunenud tavale.
19. Euroopa Ülemkogu jätkab selle teema käsitlemist ja EL jääb oma suhetes Ühendkuningriigiga jätkuvalt ühtseks.

VI. LÄHIS-IDA

20. Väljendame heameelt relvarahu üle, mis peaks vägivalla lõpetama. EL jätkab koostööd rahvusvaheliste partneritega, et taasalustada poliitilist protsessi. EL kordab oma kindlat pühendumust kahe riigi kooseksisteerimisel põhinevale lahendusele.

VII. MALI

21. Euroopa Ülemkogu ühineb ECOWASi ja Aafrika Liidu avaldusega ja mõistab karmilt hukka Mali üleminekuperioodi presidendi ja peaministri röövimise ning kutsub üles nad viivitamata vabastama.
 22. Euroopa Liit on valmis kaaluma sihtotstarbelisi meetmeid poliitiliste ja sõjaliste juhtide vastu, kes takistavad Mali üleminekut.
-